

Jak poznat člen bez slovníku?

V dnešní lekci se naučíme pár pravidel a triků (koncovky, typy slov), podle kterých určíte správně člen a rod u podstatného jména, aniž byste k tomu potřebovali slovník.

Jak poznat správný člen v němčině? Jako první je dobré si uvědomit, že 46% podstatných jmen v němčině (tedy skoro polovina) je rodu ženského. S trochou nadsázky by se tedy dalo říct: nevíš-li jaký rod u daného slova použít, dej rod ženský. Máš tak fifty-fifty šanci, že trefíš člen správně.

Rod ženský - DIE

Právě v ženské rodě (DIE) se nachází moje nejoblíbenější pravidlo na určování členů v němčině: **pravidlo písmene E**. Jednoduše by se dalo říci, že podstatná jména v němčině končící na písmeno **E** jsou v drtivé většině případů ženského rodu (die Frage, die Maschine, die Farbe, die Waffe...) U tohoto pravidla přirozeně narazíme na spoustu výjimek (der Name, das Ende, das Auge, der Gedanke) ale případy, kdy toto pravidlo bude fungovat daleko převáží ony výjimky. Však si zkuste odteď pravidla písmene **E** v jazyce všímat. Uvidíte, že budete nadšeni!

Kompletní přehled těchto slov a výjimek najdete v našem [pdf Členy a rody v němčině](#).

Dalším praktickým pravidlem, které musí každý znát, je tzv. pravidlo koncovek. Stejně jako v češtině například všechna slova, končící koncovkou **-nost** budou vždy ženského rodu (ta budoucnost, ta společnost, ta pozornost, atd.) je tomu tak i v němčině.

Jedná se o koncovky:

- ▶ **ung**: die Kleidung (oblečení), die Ausbildung (vzdělání), die Entscheidung (rozhodnutí), die Zeitung (noviny)

- ▶ **heit**: die Sicherheit (jistota), die Gesundheit (zdraví), die Frechheit (drzost), die Dunkelheit (tma)

- ▶ **keit**: die Fähigkeit (schopnost), die Abhängigkeit (závislost), die Tätigkeit (činnost), die Ähnlichkeit (podobnost)

- ▶ **schaft**: die Freundschaft (přátelství), die Wissenschaft (věda), die Wirtschaft (ekonomika), die Eigenschaft (vlastnost)

Používání koncovek si můžete procvičit v následujících **cvičeních na členy v němčině**.

Příkladů uvádím vždy jen pár. Jsou jich dohromady stovky. Výhodou toho pravidla je, že je z 99,9% spolehlivé. Jinými slovy: vidíte-li v němčině podstatné jméno s jednou z těchto koncovek, můžete si být z 99,9% jisti, že se jedná o ženský rod.

členy ženský rod type unknown

Koláčový graf z webu *duden.de*: ženský rod představuje 46%

Rod střední - DAS

Co se týká středního rodu (DAS), využívám rád **pravidla koncovky -NIS**: das Ergebnis (výsledek), das Missverständnis (nedorozumění), das Erlebnis (zážitek), das Geheimnis (tajemství), das Zeugnis (vysvědčení, certifikát)

Toto pravidlo má své výjimky (die Erlaubnis, die Wildnis) a narozdíl od pravidla koncovek pro ženský rod (-ung, -heit, -keit, -schaft) není tolik spolehlivé.

"Jak s touto nespolehlivostí zacházím při každodenním používání němčiny? Ukážu vám příklad. Když narazím na německé slovo, **u kterého neznám člen** (například by to bylo slovíčko Gefängnis, vězení), **přidělím mu bez váhání střední rod** → **das Gefängnis**. Víím, že nemám sice 100% šanci, že budu mít pravdu, ale už ta **80% šance**, kterou mi koncovka **-NIS** poskytuje, je pro mě dostačující. **A skutečně** → **vězení se řekne německy das Gefängnis**."

členy střední rod type unknown

Uvědomte si taky, že **zdrobněliny jsou v němčině také vždy středního rodu**. (das Hündchen, das Tischlein, das Käzchen). To mně osobně přijde velmi zajímavé, protože v němčině si zdrobněliny drží jejich původní rod (ten pes - ten psíček, ta kočka - ta kočička). V němčině tomu ale tak není! Bez ohledu na výchozí rod (der Hund) bude zdrobnělina vždy rodu středního (das Hündchen). Střední rod v němčině nám poskytuje ještě jednu skvělou možnost, jak poznat, že se jedná o střední rod a tedy člen DAS. A sice jsou to podstatná jména, která svým tvarem **naprosto kopírují slovesa** (pouze mají přirozeně velké první písmenko, protože se jedná o podstatná jména)

Příklady: essen (jíst) - das Essen (jídlo), rennen (závodit) - das Rennen (závod), leben (žít) - das Leben (život).

Další příklady si můžete poslechnout v naší [audio lekci na téma Němčina členy](#).

Rod mužský - DER

Mužský rod (DER) moc pravidel nemá. Obecně nedoporučuji držet se koncovky **-ER**, kterou někdy zdroje uvádí jako indikátor mužského rodu → (das Fenster, das Messer, das Wetter, das Wasser...) V učebnicích němčiny se také často dočteme, že například **národnosti** jsou mužského rodu (der Tscheche, der Franzose) a nebo i třeba **povolání** (der Lehrer, der Polizist).

Tyto věci ale tuším všichni považujeme za přirozené a není potřeba je tu zmiňovat. Přiznám se, že jeden šikovný systém by tu byl a podrobně ho rozvádím v naší [video lekci na téma Němčina členy](#).

Žádná stoprocentní metoda na to, jak určit německé členy neexistuje. Přesto, při pouhém uvědomění si těchto pár pravidel, které jsme si spolu řekli, už nejste odkázáni při určování rodů podstatných jmen v němčině na slepou matematickou pravděpodobnost **33 %** (der-die-das), ale jsme rázem někde okolo **80 %**. A těch zbývajících **20%** Nad těmi se netrapte, vždyť ono sem tam poplést člen je docela roztomilé. ☐

Pokud vás na tématu členů v němčině zajímají i speciální případy pro experty, podívejte se na naše speciální [video](#), kde jdeme v této tématice opravdu do hloubky a nezapomeňte si vyplnit náš [nekonečný test](#).

Test - vyber správný člen

odkaz: <https://learningapps.org/watch?v=p8oi0ie0n24>

Kde najdu, jaké má podstatné jméno člen (jakého je rodu)?

Použijí slovník online. Dvojjazyčný nebo jednojazyčný.

Seznam: <https://slovník.seznam.cz/>

Lingea: <https://www.lingea.cz/>

Duden: <https://www.duden.de/>

DWDS: www.dwds.de

De Artikel: <https://der-artikel.de>

<https://jazykyprobohemy.cz/>